תורה אור

אף גזול דלית ליה תקנתא לא שנא לפני יאוש ולא שנא אחר יאוש רבא אמר מהכא "קרבנו" * ולא הגזול, אימת אילימא לפני יאוש פשיטא למה לי קרא אלא לאו לאחר יאוש וש"מ יאוש לא קני ש"מ והא רבא הוא דאמר דגזל קרבן דחבריה? אי בעית אימא * חד מיניידו (ג) רב הדר ביה ואי בעית אימא * חד מיניידו (ג) רב פפא אמרה: ומדת תשלומי ארבעה וחמשה וכו': ואמאי, ניליף "שור - שור" משבת: מה להלן חיה ועוף כיוצא בהן אף כאן חיה ועוף כיוצא בהן? אמר רבא אמר קרא * שור ושה שור ושה "שני פעמים = שור ושה" אין מידי אחרינא לא, אמרי הי מיתר אילימא "שור-ושה" דסיפא מיתר דניכתוב רחמנא "כי יגנב שור או שה וטבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחתיו", כתב רחמנא הכי הוה אמינא בעי שלומי תשעה לכל אחד ואחד ואי תימא הא כתיב "תחתיו, תחתיו" "חד" "תחתיו" מיית, הקא מיבעי ליה לדרשה אחרינא דתניא [כפול נגנב שור שוה מנה ישלם תחתיו נגידין: ת"ל תחתיו] תחתיו אלא שור ושה דרישא מיותר דניכתוב רחמנא "כי יגנב איש ושבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה" כתב רחמנא הכי הוה אמינא עד דגניב תרי וטבח להו, "וטבחו" כתיב = לחד אימא עד דגניב תרויהו ומזבין להו "ומכרו" כתיב - לחד אימא הוה אמינא עד דגניב תרי וטבח חד ומזבין חד "או מכרו" כתיב אכתי הוה אמינא עד דגניב תרויהו וטבח חד ומשייר חד או מזבין חד ומשייר חד אלא "שור" דסיפא "ושה" מיותר דניכתוב רחמנא "כי יגנב איש שור וטבחו ומכרו חמשה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחת השה" - שור דסיפא "ושה" דרישא למה לי שמע מינה שור ושה אין מידי אחרינא לא: אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי כפל: אמר רבה לא שנו אלא לפני יאוש אבל לאחר יאוש קנאו גנב ראשון וגנב שני משלם תשלומי כפל לגנב ראשון, * אמר רב ששת אמינא כי ניים ושביב רב אמר להא שמעתא רחניא אמר ר' עקיבא מפני מה אמרה תורה טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה? מפני שנשתרש בחטא אימת, אילימא לפני יאוש

מי

הסם למעולה וסבר דיחום כדי הוי יחום ולימא כדמסני לקמן לרים לקים כגון שהקדישו בעליס ביד גנב דהסם למעולה כרת מלי עבידתיה הא מתחייב כרת שפיר דרחוי לפתח לחל מועד כיון שהקדישו בעליס וי"ל דהמ"ל ולטעמיך מי נמי דרב יהודה נמי מית ליה דיחום לא קני ומעמא דרב יהודה דאמר בין לא טרפה מכפרת משום דלא חיים לטעמא דמלוה הבאה בעבירה ולא גרסינן הסם מלי מעמא דסבר יחום כדי קני ובסוכה (ד' י. ושם) דקאמר אלא לאחר יחום הא קנייה ביחום ס"פ הא קנייה ביחום ומיהו הסם ומה שאין מזכיר אלא יחום משום דע"י יחום שקודם לכן קנאה בשיטו הסם ואית ספריס דלא גרסי ביחום אלא הא קנייה ומעמא דהא הסם ר' יוחנן קאמר ליה ור' יוחנן אית ליה דיחום לא קני דאמר לקמן מיושב בין לפני יחום בין לאחר יחום ולי סבר דיחום קני למאי מייב לאחר יחום שלו הוא כתיב · ולא הוא מוכר ובהגוזל בתרא קאמר רבי יוחנן מסתיה דרבי יהיי דשוה רשות ואחר כך יחום לא קני ור"ת הקשה דבהגוזל בתרא (לקמן ד' קיד.) משמע דלטולא יחום כדי קני דפריך ממתניתין דגעלו מוכסים ממורו ונתנו לו חמור אחר הרי זה שלו וקאמר בשלמא לטולא ביחוי ובכרי הכל ונתנו לו חמור אחר חשיב ליה הסם יחום כדי דקאמר הסם הגיע ואם נעלו מחזיר לבעליס הרחסוים ומפרס דקסבר יחום כדי לא קני ושמעת מרחה דלא חשיב ליה שיטו רשות משום דע"כ לא מוכסים לו ותירץ ר"י דבריימא ע"כ לא תיירי כמתני' דהא במתניתין קתני הרי הוא שלו ובריימא קתני מחזיר לבעליס הרחסוים ועוד דת"ק דמתניתין קיימא תקני מבריימא דברכה לאחר יחום כדי קני לגלן לרבה דבריימא עומדים ולא נתיישבו עדיין כשנתנו לזה הע"ג דלסוף אחר לאחת לידיה נתיישבו לו קני דשיטו רשות דקודם יחום לא קני כדמשמע לקמן ויחום גרידא נמי לא קני לפי' לרבה כיון דבאיסורא אחת לידיה ולריך להחזיר הדמים אבל מהניתין חיירי לטולא ביחוי שנתייאשו מקמי דאחת לידיה וכי אחת לידיה הוה ליה יחום ושיטו רשות:

אף גזול דלית ליה תקנתא · הע"ג דאמר לעיל (דף סה:) גנב טלה ונעשה חיל נעשה שיטו בידו וקנאו מ"מ כמו שהוא ליה תקנתא: **רבא** אמר מהכא קרבנו ולא הגזול רבא גרסינן ולא רבה מדקאמר חד מינייהו דב פפא אמר ולא היו טועים אלא בין רב פפא *לרבה שהיה רבו ופעמים כשהיה לומר רב פפא דבריס בשתס היו סבורים שדברי רבה הן אבל בין דברי רב פפא לדברי רבה לא היו יכולין לטעות ולעיל (דף סו:) גרס אמר ליה רבה מסכבו ולא הגזול כו' הע"ג דרבה הוה בר פלוגתיה דרב יוסף ולרבה הקשה מהני לריך לומר דרבה עלמו לא כלום אלא רבה השיב לו מדפריך הכא והא רבה הוא דאמר דגזל קרבן דחבריה וקאמר דאת מינייהו רב פפא אמרה וכן משמע דבכל הספרים גרס לעיל אמר ליה רבה ואי רבה השיבו הל"ל אמר ליה ולא היה לריך להזכיר רבה כיון דמקשה לרבה וכן משמע בהגיזקין (ניסין דף נה: ושם) דרבה אית ליה דיחום כדי לא קני דבעי רבה כי חוקמה רבנן ברשותיה משעת גניבה או משעת הקדש למאי נ"מ כו' ואי יחום קני לכל הפחות משעת יחום כבר הוא ברשותיה ובפרק בתרא (דף קיא: ושם) קאמר רבה לשולס רשות יורם ולא כרשות לוקח דמי משעת הסס דאית ליה דיחום לא קני והסס רבה הוא בר פלוגתיה דרבי בר חמא והא דאמר רבה בפרק הלו מליחות (ב"מ דף כו:) גבי מליחה נעלה לפני יחום טל מנת לגזלה עובר בכולן והע"ג דמהדריה בבר יחום מתנה בעלמא הוא דיהיב ליה הע"ג דיחום לא קני מ"מ כיון דהועיל יחום למוכרה או להקדישה חשיב גזלן: **שור** וכה שני פעמים · וא"ת וכה דכתיב ג' פעמים למה לי הא כתיב שה ש"ו"ל דאי לא כתיב שה שני פעמים הוה אמינא שור אור מילי מדין שור דלא הוו בתשלומין ה' ולוקמינן לדין שה לחכי כתיב שה למעוטי לגמרי: **חמשה** בקר ישלם תחתיו · ומסברא הוה ידעינן דחמשה בקר קיימא לאור ולרבע לאן קיימי אלא: **אין** הגונב כו' · בגמרא (דף סו:) דריס לה מוגוגב מבית הנים ולא מבית הגנב ולמאן דמוקי חד בגנב וחד בטוען טעמא דגנב א"א לשלן דמוקי תרוייהו לטוען טעמא גנב לא שייך כלל למדרש הכי ולריך לומר דלדידיה נפקא ליה למעוטי גנב לחר הגנב מקרא דחביריה:

דתניא אמר רבי עקיבא כו' · מכל הנהו דפריך הכא לרב *ה"מ למפרך לעיל לרבה ומהכהו דפריך לעיל לרבה ה"מ למפרך לרב אלא לרבה דאיירי בגזלן פריך ליה ממילי דגזלן ולרב דאיירי בגנב ניחא ליה למיפרך ממילי דגנב אע"פ שאין סברת לחלק ושוב דכמו שהוקשו בבית המדרש נקבעו בגמרא ולתרוייהו הוה מלי למפרך מהכיא דגנב והקדים דפריך מינה לקמן רבי יוחנן לריס לקים:

מי

(ג) גם' רב פפא אמרה: ג"כ משום דמלך בתר מחיי ורבא כ"כ תוס' בכתובות דף כו ע"ח וכ"ג בתנו תוס' בפ' כתה מלילין ד' כז ע"ב:

[נעיל סו:]

[שנת כו: בכורות כו: בכורות נד:]

[יבמות כד: וש"נ - נזיר סה.]

[ע' תוס' בכורות נד: ד"ה הגה ותוס' בכורות כו: ד"ה מהא]

אבנך

ג"ב: ס לדרך רבא "דקרבנו" מאחר דבעל ראשון מזונר בלבר יאוש אין לאחר יאוש

ד"ה גנב:

גליון הש"ס

תום' ד"ה שור וכו' וי"ל דלפי לא כתיב · עיין תשובת מהרי"ט סי' סלה: מדקיבי סי' "דניכתוב רחמנא" נפ"ת "ור' יוחנן" פסחים (יומא כא: ע"ש) ותוס' יומא ד"ה ור' יוחנן ותוס' ד"ה בלבד (ולא לומדים מהכא (ב"ק ד: ד"ה ניכתוב רחמנא כו') בהמות ומרוסות)

(מרוקם) רחמנא

תשובות כלי לחנק בהגזרות

גיליון

ש"ך חו"מ סי' ב"ב - (ב"ק דקתני דגניב מן הגנב (גנב ב') אינו משלם כפל לגנב ב' כ"ש כל זמן שלא נתייאשו הבעלים גנב א' מגנב ב' יכול ב' לגנב א' וגנב ב' יכול ג' לגנב א' ובקונטרס: רב סובר דיאוש קונה)

אבנך

קושיות על רב

נוסחא

ש"ך חו"מ סי' ב"ב - (ב"ק דקתני דגניב מן הגנב (גנב ב') אינו משלם כפל לגנב א' כ"ש כל זמן שלא נתייאשו הבעלים גנב א' מגנב ב' יכול ב' לגנב א' וגנב ב' יכול ג' לגנב א' ובקונטרס: רב סובר דיאוש קונה)

* אלא מהכא דרבא

* ה"מ למפרך לרב